***Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Central ( judecător Iordachi Natalia)***

***Dosarul nr.2ri-433/23***

***2-19123030-02-2ri-13072023***

***D E C I Z I E***

***10 octombrie 2023*** *****

***Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău***

***Avînd în componenţa sa:***
***Preşedintele completului, judecător*** ***Eugeniu Clim***
***Judecătorii*** ***Olga Cojocaru și Steliana Iorgov***

examinând cererea de recurs declarată de lichidatorul *****, Iovu Oleg împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 22.05.2023 pronunțată în cadrul procesului de insolvabilitate intentat faţă de *****, prin care a fost respinsă cererii administratorului autorizat Iovu Oleg privind încasarea remuneraţiei, ***Colegiul civil***

***C O N S T A T Ă:***

**Circumstanțele cauzei**

La 24.07.2019 administratorul *****, Braga Nicolai a depus în instanța de insolvabilitate cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate a *****.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 29.07.2019 a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de către creditorul ***** și desemnat în calitate de administrator provizoriu al debitorului Iovu Oleg, fiind fixată examinarea cauzei pentru data de 20.11.2019.

Prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 22.11.2019 a fost admisă cererea introductivă depusă de administratorul *****, Braga Nicolai privind intentarea procesului de insolvabilitate față de debitorul *****, s-a constatat insolvabilitatea debitorului ***** și s-a dispus inițierea procedurii

simplificate a falimentului față de *****, *****, cu sediul în *****, str. Valea Bîcului, 5/1, în calitate de lichidator a fost desemnat administratorul autorizat Iovu Oleg, deținătorul autorizației nr. 16 din 14.01.2015 eliberată de Ministerul Justiției al RM.

La data de 22.05.2023, lichidatorul Iovu Oleg a înaintat cerere privind încasarea remunerației și a cheltuielilor aferente administratorului provizoriu în perioada de observație a debitorului *****.

În motivarea cererii a indicat că, conform cererii introductive privind intentarea procesului de insolvabilitate, ***** a solicitat Judecătoriei Chişinău ca instanţă de insolvabilitate intentarea procesului de insolvabilitate faţă de ***** din cauza incapacităţii de plată a sumei de 717 056,80 lei.

Conform încheierii Judecătoriei Chişinău sediul Centru nr. 2i-497/19 din 29.07.2019 în calitate de administrator provizoriu a fost desemnat Iovu Oleg , care a fost împuternicit de a întreprinde măsuri pentru asigurarea integrităţii masei debitoare, oportunitatea şi posibilităţile continuării sau restabilirii activităţii economice a debitorului.

Susține că, în scopul executării încheierii instanţei de judecată, administratorul provizoriu a notificat toate organele ce deţin registrele publice privind evidenţa bunurilor *****, efectuând cheltuieli din cont propriu. În urma multiplilor interpelări s-a constatat că debitorul nu dispune de careva bunuri mobile sau imobile, iar la momentul de faţă nu desfăşoară activitate comercială.

Reieşind din aceste circumstanţe, administratorul provizoriu a pregătit raportul şi l-a prezentat instanţei de judecată, în care conchide că debitorul este în incapacitate de a achita datoriile scadente din cauza lipsei mijloacelor băneşti.

Invocă prevederile art. 25 al. 6 al Legii insolvabilităţii, cuantumul de remunerare a administratorului provizoriu îl stabileşte instanţa de insolvabilitate în mărime fixă, pentru flecare lună de activitate efectiv lucrată şi confirmată documetar, care nu poate fi mai mică de coeficientul minim de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariilor de funcţie ale conducătorilor încadraţi în unităţile ce nu aplică sistemul de salarizare bazat pe reţeaua tarifară unică de salarizare, înmulţit la cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real la unităţile cu autonomie financiară.

Coeficienţii de multiplicitate recomandaţi pentru stabilirea salariilor de funcţie ale personalului încadrat în unităţi ce nu aplică sisteme de salarizare bazate pe reţeaua tarifară unică de salarizare sunt stabiliţi în Anexa nr. 4 la Hotărîrea

Guvernului Republicii Moldova nr. 743 din 11.06.2002. Diapazonul coeficienţilor de multiplicitate în cuantumul multiplu al salariului tarifar pentru categoria I de calificare stabilit pentru conducătorii de unitate variază în intervalul de la 4 la 8. Coeficientul 4 este coeficientul minim, iar 8 este coeficientul maxim.

Menționează că, salariul minim garantat în sectorul real (pentru întreprinderi cu autonomie financiară, organizaţii, instituţii, indiferent de tipul de proprietate şi forma organizatorico-juridică) este stabilit prin Hotărîrea Guvernului RM nr. 165 din 09.03.2010 şi începînd cu 01.05.2019 constituie 2 775 lei pe lună.

Astfel remunerarea administratorului provizoriu în temeiul Legii insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012 nu poate fi mai mică de 11 100 lei/lună.

Totodată indică că pe lângă remunerare, procesul de administrare provizorie atrage suportarea unor cheltuieli aferente care se compun în special din costul interpelărilor, notificărilor, scrisorilor, transport, telefon ş.a. Astfel dat fiind faptul că, perioada administrată provizoriu a durat 3 (trei) luni şi 23 zile (29,07.2019-22.11.2019) * 11 100 lei/lunar = 41 810 lei pentru perioada administrării provizorii, iar cheltuielile administratorului provizoriu au constat din notificări (145,95 lei). Astfel în total, mărimea cheltuielilor aferente şi remuneraţia administratorului provizoriu se echivalează la 41 955,95 lei.

Reieşind din specificul activităţii în perioada provizorie, administratorul autorizat Iovu Oleg se adresează instanţei de insolvabilitate cu solicitarea de a fi stabilită suma de 10 000 lei cu titlu de remuneraţie a administratorului provizoriu ***** care să includă şi cheltuielile suportate în sumă de 145,95 lei.

În contextul celor expuse, a solicitat a admite spre examinare prezenta cerere; a stabili remuneraţia administratorului provizoriu Iovu Oleg şi mărimea cheltuielilor aferente în mărime de 10 000 lei cu dispunerea încasării sumei de 10 000 lei în mod solidar în beneficiul administratorului autorizat Iovu Oleg din contul administratorului cu funcţii suspendate şi asociatul unic al *****, Tonu Lidia.

**Poziţia instanţei de fond**

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 22.05.2023 a fost respinsă cererea administratorului autorizat Iovu Oleg cu privire la aprobarea şi încasarea remuneraţiei pentru deținerea funcției de administrator provizoriu al ***** în mărime de 10000 lei și a cheltuielilor suportate.

**Solicitarea recurentului**

Invocând dezacordul cu încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 22.05.2023, la data de 29.05.2023 administratorul autorizat Iovu Oleg a declarat cerere de recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 22.05.2023, cu emiterea unei noi încheieri de admitere integrală a cererii cu privire la încasarea remuneraţiei şi cheltuielilor pentru perioada de administrare provizorie a debitorului *****.

**Argumentele părţilor**

În motivarea recursului declarat indică că, în conformitate cu prevederile art. 25 al Legii insolvabilităţii, administratorul provizoriu are dreptul la primirea remuneraţiei şi recuperarea cheltuielilor confirmate de instanţa de insolvabilitate.

Luând în consideraţie cele menţionate, atrage atenţia recurentul că, conform art. 25 al. 6 al Legii insolvabilităţii, cuantumul de remunerare a administratorului provizoriu îl stabileşte instanţa de insolvabilitate în mărime fixă, pentru flecare lună de activitate efectiv lucrată şi confirmată documentar, care nu poate fl mai mică de coeficientul minim de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariilor de funcţie ale conducătorilor încadraţi în unităţile ce nu aplică sistemul de salarizare bazat pe reţeaua tarifară unică de salarizare, înmulţit la cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real la unităţile cu autonomie financiară.

Conform art. 52 alin. (1) lit. b) din Legea insolvabilităţii, cheltuielile procesului de insolvabilitate, includ remuneraţia şi cheltuielile administratorului provizoriu, ale administratorului insolvabilităţii/ lichidatorului, dacă au fost prevăzute.

În acelaşi timp conform art. 32 alin. (1) al Legii insolvabilităţii, cheltuielile judiciare aferente perioadei de observare a debitorului privind taxa de stat, remuneraţia administratorului provizoriu, privind notificarea, privind convocarea şedinţelor şi comunicarea actelor de procedură efectuate de administratorul provizoriu se suportă din patrimoniul debitorului, iar potrivit alin. 2 al aceluiaşi articol în cazul în care în patrimoniul debitorului nu există bunuri ori acestea sînt insuficiente pentru a se acoperi cheltuielile procesului de insolvabilitate, remunerarea administratorului provizoriu şi acoperirea cheltuielilor efectuate de acesta în perioada de observare a debitorului le suportă membrii organelor de conducere şi asociaţii, acţionarii sau membrii debitorului în mod solidar.

Coeficienţii de multiplicitate recomandaţi pentru stabilirea salariilor de funcţie ale personalului încadrat în unităţi ce nu aplică sisteme de salarizare bazate pe reţeaua tarifară unică de salarizare sunt stabiliţi în Anexa nr. 4 la Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 743 din 11.06.2002. Diapazonul coeficienţilor de multiplicitate în cuantumul multiplu al salariului tarifar pentru categoria I de calificare stabilit pentru conducătorii de unitate variază în intervalul de la 4 la 8. Coeficientul 4 este coeficientul minim, iar 8 este coeficientul maxim.

Salariul minim garantat în sectorul real (pentru întreprinderi cu autonomie financiară, organizaţii, instituţii,indiferent de tipul de proprietate şi forma organizatorico-juridică) este stabilit prin Hotărîrea Guvernului RM nr. 165 din 09.03.2010 şi începînd cu 01.05.2019 constituie 2 775 lei pe lună.

Astfel remunerarea administratorului provizoriu în temeiul Legii insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012 nu poate fi mai mică de 11 100 lei/lună (4*2775).

Perioada de observaţie instituită de instanţa de insolvabilitate a durat 3 luni şi 23 zile (29.07.2019-22.11.2019).

Remuneraţia administratorului provizoriu al ***** constituie 41810,00 lei, reieşind din formula stabilită de Legea insolvabilităţii.

Cheltuielile administratorului provizoriu au constat din notificările efectuate în perioada provizorie şi se echivalează cu 145,95 lei.

Reieşind din specificul activităţii, precum şi iuînd în calcul lucrul efectiv efectuat ce a constat din întocmirea şi expedierea notificărilor, sistematizarea informaţiilor acumulate, analiza financiară a debitorului şi întocmirea şi prezentarea către instanţa de insolvabilitate a raportului privind executarea măsurilor de asigurare, nu a fost solicitată de la instanţa de insolvabilitate aprobarea şi încasarea remuneraţiei administratorului provizoriu a ***** în sumă de 41 810 lei şi a cheltuielilor suportate în sumă de 145,95 lei.

Solicitarea către instanţa de insolvabilitate a fost de a stabili remuneraţia administratorului provizoriu în cuantum de 10 000 lei care să includă şi cheltuielile suportate în perioada de observaţie, cu încasarea sumei de 10 000 lei din contul dnei Tonu Lidia - administratorul statutar al *****.

**Termenul declarării recursului**

Potrivit art. 356 din Codul de procedură civilă, cererea de declarare a insolvabilităţii se judecă în instanţă conform normelor generale din prezentul cod,

cu excepţiile şi completările stabilite de legislaţia insolvabilităţii.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012, procesul de insolvabilitate se desfăşoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 8 alin. (1) din aceeaşi lege, încheierile instanţei de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile din data comunicării şi numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Potrivit materialelor cauzei, încheierea contestată cu recurs a fost pronunţată la data de 22.05.2023, iar cererea de recurs a fost depusă de către administratorul autorizat Iovu Oleg la data de 29.05.2023.

Prin urmare, Colegiul civil constată că, recursul a fost depus în termenul legal stabilit de art.8 al Legii insolvabilităţii.

**Aprecierea instanţei de recurs**

Conform art. 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Conform art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, soluţionînd prin decizie problema respectivă.

Conform art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, decizia instanţei de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămîne irevocabilă din momentul emiterii.

Conform art. 70 al Legii insolvabilității pentru îndeplinirea funcţiilor, administratorul/lichidatorul are dreptul la remuneraţie şi la compensarea cheltuielilor aferente. (2) Remuneraţia administratorului/lichidatorului se constituie din onorarii fixe şi onorarii de succes sub formă procentuală şi se achită în monedă naţională, inclusiv în cazul în care remuneraţia se determină în funcţie de creanţe/sume în valută străină. (3) Cuantumul onorariul fix al administratorului/lichidatorului se stabileşte de către comitetul creditorilor ori, în cazul în care acesta nu este constituit, de către adunarea creditorilor prin negocieri. Acest cuantum nu poate fi mai mic de coeficientul mediu de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariului de funcţie al conducătorilor încadraţi în unităţi care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe reţeaua tarifară unică de

salarizare, înmulţit la cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unităţile cu autonomie financiară. (4) Onorariul fix stabilit pentru administrator/lichidator se plăteşte lunar din patrimoniul debitorului. (5) Comitetul creditorilor sau, după caz, adunarea creditorilor, după primul an de la emiterea hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate, poate decide reducerea cuantumului onorariului fix al administratorului/lichidatorului, dar nu mai jos decât coeficientul minim de multiplicare, recomandat pentru stabilirea salariului de funcţie al conducătorilor încadraţi în unităţi care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe reţeaua tarifară unică de salarizare, înmulţit cu cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unităţile cu autonomie financiară. (6) Independent de valoarea onorariului fix sau a onorariului de succes, comitetul creditorilor ori, în cazul în care acesta nu este constituit, adunarea creditorilor poate decide asupra acordării unei plăţi unice în favoarea administratorului/lichidatorului în cazul în care propune un plan de restructurare acceptat şi confirmat. (7) Onorariul de succes sub formă procentuală se plăteşte din contul creditorilor, în funcţie de volumul şi de complexitatea administrării, în cuantum de cel mult 5% din sumele distribuite creditorilor în urma valorificării masei debitoare. În cazul în care statul este creditor majoritar, onorariul de succes sub formă procentuală se stabileşte în baza unei grile aprobate prin hotărîre de Guvern. (8) Onorariul de succes se reţine de administrator/lichidator, la data distribuirii masei debitoare, din sumele repartizate creditorilor în contul stingerii creanţelor validate, iar în cazul stingerii creanţelor prin compensare, se achită de creditor cu 5 zile înainte de data transmiterii în natură a bunurilor din masa debitoare. (9) Cuantumul onorariului de succes şi al compensaţiei cheltuielilor ce urmează a fi plătite administratorului/lichidatorului se stabileşte prin negocieri de către comitetul creditorilor sau, după caz, de către adunarea creditorilor. (10) În cazul în care procedura încetează în legătură cu încheierea unei tranzacţii, onorariul de succes al administratorului/lichidatorului se va plăti în termenele şi în mărimea prevăzute de tranzacţie. (11) În cazul demisiei sau al destituirii administratorului insolvabilităţii/lichidatorului, nu se achită onorariu fix din data demisiei sau a destituirii. (12) Cheltuielile aferente procedurii instituite prin prezenta lege, inclusiv cheltuielile de publicare, notificare, convocare şi comunicare a actelor de procedură efectuate de către administrator/lichidator vor fi suportate din patrimoniul debitorului. (13) În cazul în care se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvabilitate sau ale procedurii falimentului, achitarea onorariului

fix administratorului/lichidatorului, precum şi compensarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar, prin încheiere judecătorească, în obligaţia organelor de conducere ale debitorului consemnate la art.247. Încheierea judecătorească se emite cu citarea administratorului/lichidatorului, a membrilor organelor de conducere ale debitorului în a cărui obligaţie se cere trecerea acoperirii cheltuielilor masei debitoare, a preşedintelui comitetului creditorilor. Încheierea poate fi atacată cu recurs de persoanele vizate în ea. Neprezentarea părţilor citate legal nu împiedică examinarea cauzei. (14) În cazul în care masa debitoare nu se vinde ori nu se valorifică şi nu există mijloace băneşti la conturile de acumulare, sumele ajunse la scadenţă, constituite din onorariu fix şi/sau cel de succes, precum şi cheltuielile aferente pot fi stinse faţă de administrator/lichidator în baza unei hotărîri a comitetului creditorilor, confirmată de instanţa de insolvabilitate, cu transmiterea în natură a bunurilor din masa debitoare evaluate la suma datoriei. (15) Remunerarea şi cheltuielile specialiştilor şi ale experţilor neprevăzuţi în lista statelor de personal ale debitorului, angajaţi de administrator fără acordul comitetului creditorilor, se plătesc din contul remuneraţiei administratorului.

Conform art. 247 al Legii insolvabilității în sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfăşoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei ţărăneşti (de fermier), administratorii societăţilor comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii şi membrii comisiilor de lichidare, contabilii. (2) Prevederile alin.(1) se aplică persoanelor care deţineau funcţiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum şi celor care au deţinut aceste funcţii pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

La 24.07.2019 administratorul ***** Braga Nicolai a depus în instanța de insolvabilitate cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate a *****.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 29.07.2019 a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de către creditorul ***** și desemnat în calitate de administrator provizoriu al debitorului Iovu Oleg, fiind fixată examinarea cauzei pentru data de 20.11.2019.

Prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 22.11.2019 a fost admisă cererea introductivă depusă de administratorul *****, Braga Nicolai privind intentarea procesului de insolvabilitate față de debitorul *****, s-a

constatat insolvabilitatea debitorului ***** și s-a dispus inițierea procedurii simplificate a falimentului față de *****, *****, cu sediul în *****, str. Valea Bîcului, 5/1, în calitate de lichidator a fost desemnat administratorul autorizat Iovu Oleg, deținătorul autorizației nr. 16 din 14.01.2015 eliberată de Ministerul Justiției al RM.

La data de 22.05.2023 lichidatorul Iovu Oleg a înaintat cerere privind încasarea remunerației și a cheltuielilor aferente administratorului provizoriu în perioada de observație a debitorului *****.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 22.05.2023 cererea administratorului autorizat Iovu Oleg cu privire la aprobarea şi încasarea remuneraţiei pentru deținerea funcției de administrator provizoriu al ***** în mărime de 10 000 leișia cheltuielilor suportate, a fost respinsă.

În argumentarea soluției date instanța de insolvabilitate a menționat că, prin prisma Hotărârii Curții Constituționale nr. 16 din 09.06.2020 în prezenta cauză nu a fost înaintată cerere de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conduce a întreprinderii debitoare, respectiv nu a fost stabilită vinovăția organelor de conducere în cauzarea procesului de insolvabilitate a debitorului *****.

Colegiul civil consideră că, concluzia instanței de insolvabilitate este neîntemeiată, emisă fără a se ține cont de circumstanțele cauzei, dar și de prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Astfel, prin Hotărârea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a articolului 70 aliniatele (3) și (13) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 nr. 16 din 09 iunie 2020, la care face trimitere instanța de insolvabilitate, au fost declarate constituționale textele „le suportă membrii organelor de conducere și asociații, acționarii sau membrii debitorului” din art. 32 alin. (2) și „în obligația organelor de conducere a debitorului” din art. 70 alin. (13 ) ale Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, în măsura în care le este demonstrată culpa la apariția stării de insolvabilitate”.

Reieșind din prevederile acestei hotărâri, administratorul provizoriu, administratorul insolvabilității/lichidatorul ar putea pretinde la încasarea remunerației pentru munca depusă, în dependență de existența culpei persoanelor prevăzute expres în art. art. 32 alin. (2) și 70 alin. (13) din Legea insolvabilității.

Astfel, în cazuri analogice administratorii autorizați, vor primi remunerația pentru munca depusă în cadrul proceselor de insolvabilitate, iar în altele nu, din motive care nu depind de el.

Conform art. 3 din Legea nr. 161 din 18.07.2014 cu privire la administratorii autorizați, administratorii autorizați desfășoară o activitate de liber profesionist de interes public. Aceștia nu acționează în interes personal, ci în interesul bunei desfășurări a procesului de insolvabilitate, or Legea insolvabilității, prevede în mod obligatoriu participarea administratorilor autorizați în procesele de insolvabilitate, fiind imposibilă derularea unui proces de insolvabilitate în lipsa acestora.

Colegiul civil remarcă faptul că, nici Legea cu privire la administratorii autorizați și nici alte legi, nu prevăd că activitatea administratorului autorizat este gratuită.

Mai mult, art. 66 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității prevede expres dreptul administratorului insolvabilității și lichidatorului la primirea remunerației în modul stabilit de lege, iar art. 32 și art. 70 din Legea insolvabilității prevăd modalitatea, dar și cercul de persoane de la care această remunerație poate fi încasată în cazul lipsei masei debitoare.

De fapt, remunerația pentru executarea funcției de administrator sau lichidator în cadrul cauzelor de insolvabilitate este unica sursă de existență a unui administrator autorizat, or această specialitate este concepută anume pentru activitatea în cadrul proceselor de insolvabilitate.

Hotărârea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a articolului 70 aliniatele (3) și (13) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 nr. 16 din 09 iunie 2020 trezește incertitudinea administratorilor autorizați dacă vor fi sau nu remunerați pentru munca efectiv depusă, or acest lucru va depinde de circumstanțe ce nu le pot fi imputabile, adică de existența ori inexistența culpei persoanelor din contul cărora ar trebui să fie încasată remunerația pentru munca efectuată, în cazul survenirii stării de insolvabilitate.

Potrivit articolului 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției Europene a Dreptului Omului orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale.

Legiuitorul național a reglementat la art. 66 alin. (1) lit. e) Legea insolvabilității expres dreptul administratorului insolvabilității și lichidatorului la primirea remunerației în modul stabilit de lege.

Astfel, dreptul de a fi remunerat pentru activitatea realizată în cadrul procesului de insolvabilitate fiind conferit de legiuitor, s-a creat o „așteptare

legitimă” a administratorului/lichidatorului de fi răsplătit pentru munca efectiv realizată în cadrul procesului de insolvabilitate, constituind un drept patrimonial al ultimului.

Prin urmare, așteptarea legitimă de a obține o remunerație pentru munca sa beneficiază de protecția oferită de art. 1 din Protocolul nr. 1 al CEDO.

Subsecvent, Colegiul civil consideră că remunerația administratorului autorizat reprezintă un „bun”, iar interesul administratorului autorizat, care participă în cadrul unui proces de insolvabilitate, este obținerea în proprietatea sa a acestui bun.

La caz, exercitând atribuțiile de administrator provizoriu, administratorul autorizat Iovu Oleg, în temeiul dreptului reglementat expres de legiuitor este interesat și este justificat să-și revendice acest drept în cadrul procesului de insolvabilitate.

La soluționarea chestiunii de încasare a remunerației administratorului autorizat pentru munca depusă în cadrul procesului de insolvabilitate, din perspectiva art. 54 din Constituția Republicii Moldova apare un conflict de drepturi. Unul este dreptul de proprietate al persoanelor fizice indicate la art. 32 alin. (2) și 70 alin. (13) din Legea insolvabilității.

Alt drept, situat de cealaltă parte a conflictului, este dreptul de proprietate al administratorului autorizat, care participă în cadrul procesului de insolvabilitate.

Astfel, în cazul admiterii cererii de încasare a remunerației va exista problema unei ingerințe în dreptul de proprietate al persoanelor fizice, indicate în art. 32 alin. (2) și 70 alin. (13) din Legea insolvabilității, iar în cazul respingerii cererii de încasare a remunerației va apărea problema lezării dreptului de proprietate al administratorului autorizat.

Analizând echilibru dintre aceste două drepturi concurente, Colegiul civil consideră că în speța dedusă judecății prevalează dreptul de proprietate al administratorului autorizat.

În argumentarea acestei poziții Colegiul civil menționează că, conform art. 1 alin. (1) din Legea cu privirea la antreprenoriat și întreprinderi- antreprenoriat este activitatea de fabricare a producției, executare a lucrărilor și prestare a serviciilor, desfășurată de cetățeni și de asociațiile acestora în mod independent, din proprie inițiativă, în numele lor, pe riscul propriu și sub răspunderea lor patrimonială cu scopul de a-și asigura o sursă permanentă de venituri.

Deci, persoana care a hotărât să practice antreprenorialul este conștientă că poate surveni și starea de insolvabilitate din diferite motive obiective, care nu depind de el personal, dar totuși își asumă acest risc.

În viziunea Colegiului civil termenul „pe riscul propriu" include și riscul de a suporta cheltuielile legate de procesul de insolvabilitate, în cazul survenirii acestuia, după cum o face în situația când societatea se lichidează conform normelor prevăzute de Codul civil, ci nu potrivit Legii insolvabilității.

Alta este situația cu încasarea remunerației administratorului autorizat, pentru munca efectuată în cadrul cauzei de insolvabilitate.

În primul rând obligativitatea participării administratorului statutar în cadrul unui proces de insolvabilitate este prevăzută de Legea insolvabilității.

Conform prevederilor legislației în vigoare, candidatura administratorului provizoriu, la etapa provizorie, este propusă de creditorul care depune cererea introductivă. Creditorul sau debitorul, care a depus cererea introductivă propune candidatura administratorului insolvabilității sau a lichidatorului. În cazul când astfel de propuneri din partea persoanelor care au depus cereri introductive nu survin, instanța desemnează din oficiu candidatura unui administrator al insolvabilității/lichidator.

Însă, nici într-o situație din cele relevate supra, nu se solicită consimțământul administratorului autorizat, acesta fiind obligat de a executa diferite funcții în cadrul unui proces de insolvabilitate, în baza actelor de dispoziție (încheierii de admitere spre examinare a cererii introductive sau a hotărârii de admitere cererii introductive).

Astfel, în cazul când nu vor fi identificate persoane culpabile în survenirea insolvabilității, remunerația administratorului autorizat nu va fi achitată, la fel ca și cheltuielile suportate pe parcursul desfășurării procesului de insolvabilitate.

Din considerente expuse supra, Colegiul civil consideră că, încasarea remunerației administratorului autorizat doar în cazul stabilirii culpei persoanei în apariția stării de insolvabilitate de la care această remunerație urmează a fi încasată, încalcă dreptul de proprietate al administratorilor autorizați.

Potrivit art. 4 al Constituției Republicii Moldova, dispozițiile constituționale privind drepturile şi libertățile omului se interpretează şi se aplică în concordanță cu pactele şi celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

În ceea ce privește aplicarea art. 4 din Constituție, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 55 din 14.10.1999 privind interpretarea unor prevederi ale art. 4

din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a statuat că: „...această prevedere comportă consecințe juridice, presupunând mai întâi, că organele de drept ... sunt în drept să aplice în procesul examinării unor cauze concrete normele dreptului internațional, acordând în caz de neconcordanță prioritate prevederilor internaționale”.

Conform Hotărârii nr. 10 din 16.04.2010 pentru revizuirea hotărârii nr. 16 din 28.05.1998 cu privire la interpretarea art. 20 din Constituția Republicii Moldova în redacția hotărârii nr. 39 din 9 iulie 2001, Curtea Constituțională a statuat că practica jurisdicțională internațională ... este obligatorie pentru Republica Moldova ca stat care a aderat la Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului şi libertăților fundamentale.

Prin ratificarea Convenției europene pentru apărarea dreptului omului şi libertăţilor fundamentale, inclusiv prin prisma art. 46 par. 1 din Convenție, Republica Moldova şi-a asumat angajamentul de a se conforma hotărârilor definitive ale Curţii în litigiile la care sunt părţi şi care le invocă, inclusiv în cazuri similare în vederea evitării unor altor încălcări de acelaşi gen.

În temeiul prevederilor enunţate, precum și reieșind din art. 4 al Constituției RM, art. art. 2 alin. (3) și 12, alin. (1) CPC al RM, instanțele judecătorești naționale au obligația să aplice în mod direct, atât prevederile Convenției Europene în tot spectrul acesteia, cât și concluziile instanței europene în orice caz concret ce este supus aprecierii lor.

Reieșind din cele expuse, Colegiul civil la examinarea cererii de încasare a remunerației administratorului autorizat, pentru executarea funcției de administrator provizoriu, va aplica direct prevederile Convenției Europene.

La caz, lichidatorul solicită încasarea remunerației pentru perioada de exercitare a activității de administrator provizoriu în cadrul *****, din contul administratorului statutar *****, Tonu Lidia, din motivul lipsei masei debitoare.

Colegiul civil consideră necesar de a releva faptul că, funcția de administrator provizoriu este executată de un profesionist - administrator autorizat, care nu poate fi obligat să activeze gratis, or art. 43 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova prevede că orice persoană are dreptul la muncă, dar și dreptul la remunerație pentru munca depusă.

Acest drept al administratorului este prevăzut atât de art. 66 alin. (1) lit. e) Legea insolvabilității, cât și de articolul 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției Europene a Dreptului Omului.

În același timp instanța de recurs menționează că, statuând dreptul administratorului insolvabilității de primire a remunerației pentru executarea acestei funcții în cadrul procesului de insolvabilitate, legiuitorul nu a prevăzut modalitatea de încasare a remunerației acestuia.

În conformitate cu art. 25 din Legea insolvabilității, cuantumul de remunerare a administratorului provizoriu îl stabileşte instanţa de insolvabilitate în mărime fixă, pentru fiecare lună de activitate efectiv lucrată şi confirmată documentar, care nu poate fi mai mică de coeficientul minim de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariilor de funcţie ale conducătorilor încadraţi în unităţile ce nu aplică sistemul de salarizare bazat pe reţeaua tarifară unică de salarizare, înmulţit la cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real la unitățile cu autonomie financiară.

Potrivit art. 32 alin. (1) din Legea insolvabilității, cheltuielile judiciare aferente perioadei de observare a debitorului privind taxa de stat, privind remunerarea administratorului provizoriu, privind notificarea, privind convocarea şedinţelor şi comunicarea actelor de procedură efectuate de administratorul provizoriu se suportă din patrimoniul debitorului. Prin tranzacţie se poate stabili o altă ordine de repartizare a cheltuielilor judiciare.

Totodată, potrivit art. 72 alin. (1) lit. b) din Legea insolvabilități, cheltuielile procesului de insolvabilitate includ remuneraţia şi cheltuielile administratorului provizoriu, ale administratorului insolvabilităţii/lichidatorului, dacă au fost prevăzute.

Reieșind din normele expuse supra, este evident că, administratorul autorizat este îndreptățit la achitarea remunerației pentru perioada de observație a debitorului, iar cuantumul acesteia este stabilit de instanța de insolvabilitate în mărime fixă, urmând a fi încasat din patrimoniul debitorului.

Conform materialelor cauzei, debitorul insolvabil ***** nu dispune de masă debitoare, fapt confirmat prin hotărârea emisă pe marginea cererii introductive, or anume din aceste considerente a fost inițiată procedura simplificată a falimentului.

Astfel, este întemeiată cererea de încasare a acestei remunerații din contul Tonu Lidia, care este administrator, fapt confirmat prin extrasul din Registrul de Stat al persoanelor juridice nr. 11307 din 16.07.2019 (f.d. 11).

Colegiul civil relevă că prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 22.11.2019 a fost admisă cererea introductivă, s-a constatat insolvabilitatea debitorului ***** şi s-a intentat procesul de insolvabilitate, cu iniţierea procedurii

simplificate a falimentului şi dizolvarea debitorului *****, fiind desemnat în calitate de lichidator – Iovu Oleg (f.d. 101).

În cadrul examinării procesului, la data de 01.06.2020 lichidatorul – Iovu Oleg a depus cerere cu privire la încasarea remuneraţiei şi cheltuielile aferente de lichidator.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil consideră că termenul pentru care lichidatorul poate pretinde încasarea remunerației constituie 3 luni, perioadă de observație instituită de instanța de insolvabilitate, or prelungirea timp de mai mulți ani a procedurii simplificate a falimentului nici de cum nu-i poate fi imputată administratorului statutar al debitorului. Mai ales că pe parcursul acestei perioade lichidatorul nu a depistat nici un bun al debitorului, adică activitatea acestuia nu s-a soldat nici cu un succes.

Conform art. 70 alin. (3) din Legea insolvabilității cuantumul onorariului fix al administratorului nu poate fi mai mic de coeficientul mediu de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariului de funcție al conducătorilor încadrați în unități care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe rețeaua tarifară unică de salarizare, înmulțit la cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unitățile cu autonomie financiară.

Potrivit pct. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 165 din 09.03.2010 cu privire la cuantumul garantat al salariului în sectorul real și modificările ulterioare, începând cu 01.05.2019 acesta constituie 2 775 lei lunar.

La această etapă, Colegiul civil apreciază ca fiind întemeiată cererea administratorului autorizat Iovu Oleg, care a solicitat încasarea remunerației pentru exercitarea funcției de administrator provizoriu în cadrul procedurii de insolvabilitate față de ***** din contul administratorului statutar Tonu Lidia, pentru o perioada de trei luni în mărime de 10 000 lei, care va cuprinde și suma de 145,95 lei cheltuieli poștale, or conform prevederilor art. 27 alin.(1) CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanţilor la proces, în primul rînd a părţilor, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecăţii, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

Din considerentele relevate supra, Colegiul civil consideră necesar de a admite cererea de recurs, de a casa încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 22.05.2023 și de a emite o decizie prin care a admite cererea și a încasa din

contul administratorului statutar Tonu Lidia în folosul administratorului autorizat Iovu Oleg, pentru exercitarea funcției de administrator provizoriu în cadrul procesului de insolvabilitate *****, remunerația în sumă de 10 000 lei care va cuprinde și suma de 145,95 lei cheltuieli poștale,

În conformitate cu art. 426 alin.(3), art. 427 lit. c), art. 428 alin.(1), art. 238-241 Cod de procedură civilă, ***Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău***

***D E C I D E:***

Se admite cererea de recurs declarată de administratorul autorizat, Iovu Oleg.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 22.05.2023 și se emite o decizie, prin care:

Se admite cererea administratorul autorizat, Iovu Oleg.

Se încasează din contul administratorului statutar *****, Tonu Lidia în beneficiul administratorului autorizat Iovu Oleg pentru exercitarea funcției de administrator provizoriu în cadrul procedurii de insolvabilitate față de *****, remunerația în sumă de 10 000 lei (zece mii lei).

Decizia este irevocabilă de la emitere.

***Preşedintele completului, judecătorul Eugeniu Clim***

***Judecătorii Olga Cojocaru***

***Steliana Iorgov***